

[Aage Fogh.]

De vilde alle synes, at det gaar udmærket, og at ingen andre kunde gøre det bedre. Men naar det bliver sagt, at jeg var ude efter Udvalgene, er det ingenlunde rigtigt. Jeg har ikke nogen som helst Bebrejdelse at rette imod Udvalgene, jeg tror, at de gør Arbejdet saa godt, som de kan. Jeg er ude efter hele den Udvikling, som dette Udvalgsarbejde fører os ind i, dette, at man monopoliserer hele Historien, saa at det i Virkeligheden bliver et rent Statsmonopol, der jo ogsaa meget betegnende passer det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen særdeles godt.

Det er i Virkeligheden betegnende for det System, vi er inde i, at det i høj Grad er tilfredsstillende for det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen og nu ogsaa for det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram, og derfor tror jeg, det vilde være heldigt og rigtigt, om vi, der tror paa det frie Initiativ, gjorde, hvad der er muligt, for at lede Forholdene ind paa en anden Bane. Det er ikke sikkert, det kan gøres i Dag, men naar det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram og for Resten ogsaa den højtærede Landbrugsminister hævder, at vi ingen Sikkerhed havde for, at vi fik de bedste Priser, hvis der blev givet mere Frihed, vil jeg sige, at saa har vi heller ingen Sikkerhed for, at vi faar det under Udvalgene, fordi der er ingen Konkurrence. Alle Udvalgene siger, at de gør det udmærket, gør det saa godt nogen kan, men Beviset mangler vi, for vi har ikke noget at sammenligne det med. Deri synes jeg, Faren ligger, men jeg haaber, vi kan drøfte Spørgsmaalet i et Udvalg, og jeg vil haabe, vi er tilstrækkeligt mange i Rigsdagen, der endnu tror paa, at hvis der er en Mulighed for det private Initiativ, skal det have Lov til at udfolde sig ogsaa paa disse Omraader.

Jeg vil gerne sige til den højtærede Landbrugsminister, at jeg vil ikke tro, det er et Spørgsmaal om Pengene; det skal jeg ikke komme nærmere ind paa her, men naar den højtærede Landbrugsminister siger, at Husmands- og Landboforeningerne ikke er et tilstrækkeligt bredt Grundlag, vil jeg dog sige, at jeg vil tro, at de omfatter samtlige Landmænd i Danmark. Jeg tror derfor, at hvis man kunde finde en Ordning og en Formulering, der er mere tilfredsstillende end den, der findes i den nuværende Lov, vilde det glæde alle Husmænd i Danmark, og det er et meget stort Antal inden for det danske Landbrug.

Carl Petersen: Da det er sjældent, jeg har den Ære at være enig med et Medlem af Partiet Venstre, vil jeg ikke undlade at

gøre et Par enkelte Bemærkninger i denne Forbindelse.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er enig i de Betragtninger, det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram gjorde gældende. Jeg tror, man paa det Stadium, hvor vi nu befinder os, skal være meget forsigtig med her i Rigsdagen at staa og foregøgle nogen og særlig den offentlige Mening, at vi befinder os i en Situation, hvor det vilde være heldigt, at de private i højere Grad, end Tilfældet er nu, kom til at deltage i dette Arbejde. Det staar saadan for mig, at da man i sin Tid begyndte med denne Lovgivning, var det nok en anden Situation, der forelaa, men det, der var nødvendigt, set ud fra et Samfundshensyn, var dog alligevel, at man fik Handelen stærkere koncentreret, saaledes at den blev mere samfundsbetonet, og jeg tør i hvert Fald ikke i Betragtning af den Udvikling, der siden har været, og saaledes som vi er stillet i Dag, driste mig til at sige, at der kunde være noget, der tyder paa, at vi skulde slække paa den Ordning. Vi kan godt alle sammen ønske, vi kommer ind i en Situation senere, hvor der maaske kunde være Lejlighed til Ændring, men jeg mener, at man maa være noget betænkelig ved paa nuværende Tidspunkt at give Udtryk for en Opfattelse af, at disse Udvalg ikke mere behersker Situationen.

Aksel Larsen: Jeg takker Ministeren for hans Besvarelse, som fuldt ud tilfredsstiller mig. Det har naturligvis aldrig været Hensigten, at jeg vilde have, at den højtærede Landbrugsminister nu skulde tage Stilling til, endsige afgøre, hvorvidt den Tanke, jeg her har fremsat, overhovedet skal fremmes, men jeg vilde kun give Udtryk for, at jeg syntes, at Rigsdagen her manglede et Organ, og det er jo givet, at vi ikke kan tage Stilling til, om et saadant skal skabes, ved Behandlingen af denne Sag. Jeg har faaet det sagt her nu, for at man som sagt kan overveje det.

Jeg takker ogsaa det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram for hans sidste Udtalelser. Det forekom mig at være meget godt, at vi fik en saa klar Redegørelse for, hvilken Betydning det har paa et saa vigtigt Omraade at have et faktisk Statsmonopol. Det kan ikke nytte noget, man blaaøjet lever i en Liberalismes indbildte Verden; man maa tage Hensyn til Forholdene, som de er, og hvis der skal handles til Gavn for Landet, kommer man ikke uden om en Statscentralisering paa dette Omraade. Det er ganske rigtigt, at det er vi ogsaa Tilhængere af og i høj Grad principielle Tilhængere af, men